

Mikä on tärkeää?

Yo-juhlapuhe 30.5.2015 / Timo Kärkkäinen

Filosofian opettaja toi oppitunnille havaintovälineeksi tyhjän astian. Hän kaatoi astian kukkuraisilleen golfpalloja ja kysyi, kenen mielestä astia on täynnä. Kaikki viittasivat. Opettaja otti pussillisen sileitä, pieniä kiviä, kumosi ne golfpallojen sekaan ja ravisteli astiaa, jolloin kivet täyttivät golfpallojen välissä olleet aukot. Hän toisti kysymyksen ja jokaisen mielestä astia oli taas täynnä. Seuraavaksi opettaja valutti kulhoon hienoa hiekkaa. Kenen mielestä astia on nyt täynnä? Kysymys nauratti opiskelijoita. Demonstraatio päättyi, kun opettaja kaatoi useaan kertaan täydeksi todettuun astiaan vielä kaksi täyttä kupillista kahvia.

Kunnioitetut riemuyltioppilaat ja kutsuvieraat, arvoisat uudet ylioppilaat, teidän läheisenne ja oman talon väki.

Laanilan lukion 58. toimintavuosi on päättymässä. Tämä juhla kruunaa lukuvuoden työn ja teidän lukionne päättävien osalta koko kolme- tai nelivuotisen työrupeaman. Koulussamme on vuoden aikana ahertanut yli 300 opiskelijaa, joukossamme vaihto-opiskelijat Saksasta, Japanista ja Tanskasta. Teitä ylioppilaita on valmistunut kaikkiaan 101, joista 83 nyt keväällä. Määrä on kiitettävä ja te saavutitte opinnoissanne hyvät tulokset. Tänä me kaikki voimme iloita ja olla ylpeitä teidän saavutuksistanne ja Laanilan lukion opetus- ja kasvatustyöstä.

Laanilan lukiosta on valmistunut ylioppilaita 50 vuoden ajan. Rehtori Aune Parviainen kirjoitti 31.5.1965 päivätyssä Laanilan yhteiskoulun vuosikertomuksessa: ”Tänä päättyy koulun kahdeksas toimintavuosi, joka samalla on ollut ensimmäinen vuosi, jolloin koulu on toiminut täysiluokkaisena yliopistoon johtavana kouluna.” Viisitoista abiturienttia ahkeroi keväällä 1965 ylioppilaskirjoitusten parissa. Nyt keväällä 2015 heidän joukostaan julistetaan Laanilan lukion ensimmäiset riemuyltioppilaat. Iloitsemme, kun olette mukana juhlassamme.

Hyvä juhlayleisö

Jokainen meistä on joutunut ja joutuu monenlaisten valintojen eteen. Valtakunnan poliittiset päättäjät ovat juuri tehneet merkittäviä linjavalintoja, jotka tulevat koskettamaan meitä yksilöinä ja yhteisöinä monin tavoin. Kunnissa ja kouluissa olemme miettineet ja tulemme miettimään, miten käyttäisimme niukkenevat resurssit mahdollisimman järkevästi. Teidän uusien ylioppilaiden on päätettävä, mihin suunnistatte lukion jälkeen. Kaikille meille ovat tuttuja valintatilanteet esim. ajankäytön suhteen opiskelussa, työssä, ihmissuhteissa ja harrastuksissa.

Päätöksiä tehdessämme päädymme kasvotusten arvojemme kanssa. Mikä on minulle, mikä on meille niin arvokasta, niin tärkeää, niin luovuttamatonta, että siitä pidämme kiinni niukkoinakin aikoina, viimeiseen saakka. Mitkä ovat minun elämäni golfpallot, jotka laitan rajalliseen resurssiastiaani ensimmäiseksi. Entä mitkä ovat koulunpidossa ne kaikista olennaisimmat asiat, joihin huomio ja voimavarat kannattaa ensiksi suunnata.

Lukion uudet opetussuunnitelmat astuvat voimaan 1.8.2016. Päättävänä lukuvuotena olemme opetussuunnitelmatyössä pohtineet opettajaporukalla ja yhdessä opiskelijoiden ja huoltajien kanssa, millainen on hyvä koulu, millaista on hyvä opetus, mitkä asiat ovat koulun toiminnassa keskeisimpiä. Olemme päätyneet neljään arvoon, neljään päätöksenteon kriteeriin, joiden pohjalta ja joiden suunnassa tähyämme tuleviin vuosiin: Luovuus, osallisuus, vastuullisuus ja empaattisuus.

Ja kuinka ollakaan, noiden arvojen alkukirjaimista l, o, v ja e muodostuu love, rakkaus – rakkauden Laanila kun olemme.

Arvojen uskottavuus koetellaan jokapäiväisessä toimintakulttuurissa, päätöksenteossa ja ihmisten kohtaamisissa. Kun olemme valmiita uudistumaan, käytämme monipuolisia opetusmenetelmiä, kunnioitamme erilaisia suhtautumistapoja ja rohkenemme ajatella avarakatseisesti – out of the box thinking, kuten opiskelijat asian ilmaisivat – voimme puhua luovasta koulusta. Osallisuus syntyy vuorovaikutuksesta, jossa on mahdollisuus vaikuttaa vallitseviin käytänteisiin. Osallisuus tulee näkyväksi esim. aktiivisessa Vihreä Lippu -, oppilaskunta-, kansainvälisyys- ja tutortoiminnassa. Omien töiden hoitaminen ajallaan ja parhaalla mahdollisella tavalla osoittaa vastuullisuutta, samoin esim. vapaaehtoistyötapaukset ja Unesco-kouluverkostossa toimiminen. Empaattisuus taas ilmenee mm. aitona välittämisenä, huolehtimisena, kuuntelemisena ja joustavuutena.

Astian täyttämisen järjestys on tärkeä. Kun laitat astiaan ensiksi golfpallot, sinne mahtuvat myös kivet ja hiekka. Jos taas täytät astian aluksi hiekalla, siinä ei ole enää tilaa kiville, golfpalloista puhumattakaan. Golfpalloihin priorisoimalla tilaa jää salaperäisesti muillekin asioille. Jos taas vatuloimme epäolennaisissa, astia täyttyy, mutta tärkeimmät tavoitteet jäävät toteutumatta.

Arvoisa uusi ylioppilas. Sinulla on elämä ihanasti edessäsi monine mahdollisuuksineen. Tartu rohkeasti huomiseen päivään. Kun etsit avoimin mielin, löydät varmasti oman elämäsi golfpallot. Kun kyseenalaistat valmiiksi pureskellut vastaukset, voit työstää itsellesi arvot, jotka kantavat elämän monenlaisissa käänteissä. Kenenkään toisen valintoja ei kannata sellaisenaan omia itselleen, mutta kokemuksia kannattaa kuunnella ja elämäntarinoita pohtia. Omien vanhempien ja isovanhempien ajatuksia on syytä kuunnella tarkalla korvalla.

Onnittelen sinua lämpimästi ja luotan, että löydät koulustamme aikaisemmin valmistuneiden tavoin paikkasi jatko-opinnoissa ja työelämässä. Toivon, että olemme onnistuneet välittämään sinusta yksilönä ja että olet lukiovuosinasi saanut henkisiä ja oppimaan oppimisen eväitä tuleviin vaiheisiisi. Minne elämässäsi päädytkin, pidä hyvää huolta itsestäsi, läheisistäsi ja ympäristömme hyvinvoinnista.

Kiitän lämpimästi jokaista kouluyhteisömme jäsentä lukuvuoden ponnisteluista. Yhtenä joukkona olemme työskennelleet opetussuunnitelman parissa, luoneet edellytyksiä sähköiselle pedagogiikalle ja valmistautuneet sähköisiin ylioppilaskirjoituksiin. Kiitos, että uurastustamme on työn paljouden keskelläkin sävyttänyt myönteisyys ja pyrkimys toisten huomioimiseen. Kiitos teille opiskelijat, jotka olette olleet aikaisempaa enemmän ja monipuolisemmin osallisina koulun kehittämisessä. Kiitos teille vanhemmille hyvästä yhteistyöstä lukiovuosien aikana. Lämmin kiitos teille, jotka olette muistaneet opiskelijoitamme stipendein.

Hyvä juhlayleisö

Vaikka astia olisi miten täysi ja täytetty missä järjestyksessä tahansa, vaikka elämä tuntuisi kuinka kiireiseltä, aina pitää olla aikaa ottaa pari kuppia kahvia ystävän seurassa. Tänään kahvikupposille, hyvälle syötävälle ja juotavalle, on aivan erityinen syy.

Toivon teille jokaiselle riemullista juhlapäivää ja virkistävää, uudistavaa kesää!